

ТЪКАЧЕН СТАН

Тъкано наричаме преплитането на две системи от нишки, които са под прав ъгъл една с друга. Това е много различна от другите текстилни техники – например в плетенето на една или две куки, както и в техниките за правене на дантела се използва само един конец.

Тъкачните техники

Нишките по дължина формират една система. Оттук нататък ще я наричаме „основа“. Нишките от основата лежат стегнати и подредени една до друга. Другата система наричаме „вътък“ – това са нишките, които минават напречно и могат да бъдат вътъкани между нишките на основата. Подредбата на нишките от основата ни позволява да повдигнем някои от тях, така че се образува отвор, в който могат да се вмъкнат нишките от вътъка. За да се запазят нишките от основата успоредни и на еднакво разстояние една от друга, те минават също и през бърдото, което прилича на гребен. Нишката на вътъка е безконечна. Тя се поставя под или над нишката на основата от едната страна на стана към другата и после се връща обратно. Всяка поставена нишка от вътъка трябва да бъде притисната към предната с бърдото. Постепенно с повтарянето на този процес се образува тъканта.

Сплитки

Има различни начини за преплитане на основата и вътъка и те се наричат сплитки. Най-простият вариант е гладката сплитка „лито“, която е и една от основните. При нея нишката на вътъка винаги минава последователно отгоре и отдолу на една нишка от основата. Сплитката „лито“ изглежда еднакво и от двете страни на материала.

Втората важна сплитка е „кепър“. За нея са необходими поне три основни нишки, по които да се насочва нишката на вътъка, но могат да бъдат и повече. При сплитката „кепър“ нишката на вътъка минава над две или повече основни нишки, преди отново да мине отдолу под една. На следващия ред последователността е същата, само че започвате с една основна нишка по-късно. Това създава характерните диагонални линии. Тези тъкани имат лице и опакова страна като шарката е противоположна от обратната страна. От друга страна ако нишката на вътъка минава под и над две основни нишки, тъканта изглежда еднакво от двете страни и се нарича „двоен кепър“.

Третата сплитка се нарича „атлаз“ и при нея няколко основни нишки се прескачат преди една основна нишка да се покаже над вътъка. При следващият вътък така нареченото пресичане се прави поне две нишки по-нататък. Това също създава диагонални линии, макар и доста по-слабо изразени. В тъканта прескочените нишки не се забелязват и така се създава гледка повърхност. Минималният брой основни нишки, които участват в образуването на тази сплитка е пет, но при повече тъканта става по-гладка. Атлазената сплитка също има лицева и опакова страна. Тъй като имат различен блясък, двете страни на атлазената сплитка се използват за образуването на шарки при жакардовите тъкани.

Всички други сплитки са на основата на тези три. Има хиляди възможности за създаването на най-различни десени. Сплитката, която ще изберете зависи от типа тъкан, която искате да произведете. Всяка сплитка има свои собствени характеристики, които трябва да бъдат използвани. При някои тъкани се нуждаем от стабилност, гъстота и здравина. При други – от топлина и мекота или блясък, гладкост и ефирност, които могат да бъдат постигнати с помощта на различните сплитки в комбинация с различни видове влакна. Сплитката „лито“ е гъста и здрава. „Кепър“ е по-мека и еластична и в зависимост от влакната – здрава. Атлазената сплитка е гладка и можете да създадете блясък като използвате материали като лен и коприна. За да създадете свой модел трябва да координирате вида на преждата и структурата на тъканта. Вече знаете много за тъкането и веднага можете да пристъпите към създаването на първата ви тъкан. Желая ви много забавление!